

LIBRI III. IOAN. MESVAE
 SECTIO QUARTA DE
 DECOCTIS, ET
 INFUSIS.

A c sectione quarta decoctorum, & infusorū differentias, quomodo in superioribus, ordine describemus.

ApoZema, id est, feruefactum & decoctum, fit ex plantarum partibus, præcipuè radicibus, folijs, surculis, floribus, fructibus, seminibus, corticibus, lignis, interdum etiã succis, raro ex liquoribus, gummis, resinis, raro item ex animalium partibus, rarissimè ex terreis, & metallicis corporibus. Coquuntur autè hæc, nunc ex aqua, tum simplici, qualis fontana, pluuia: tum medica-¹⁰ mentosa, qualis ex plantis destillata, marina, salsa, sulphurosa, aluminosa, bituminosa: nunc ex alio humore, vt lixiuio, vino, aceto, lacte sero, vel quouis: in quem tamen hæc medicamenta vires suas deponant, & humoris illius facultatum aliquid assumant, quanuis magna parte absoluta coctione exprimantur, ac mox ceu inutilia abijciantur. Exprimuntur autem horum quadã valenter, alia clementer, alia ne tantillum quidẽ, pro rerum coctarum & humoris in quo incocta sunt natura & vario medici scopo, vt interim taceam colorum differẽtias, & coctionum, & contusionum.²⁰ Quæ enim liquida malumus & parum valentia, parũ diu cocta, non contusa colo denso, nulla aut minima expressione excipimus. Contrã verò quæ crassa glutinosa appetimus, diu cocta, probè contusa propemodum tota per colum rarum vel trãsmittimus, vel exprimimus. Coquuntur quoque nõnulla multum, alia parum, alia mediocriter, nõ modò ob coquendorum naturam, vt in libro secũdo de preparationibus medicamentorum ad pharmacopœos scribimus, sed ob medicamen

amenti constituendi formam, & indicationes varias. Infunduntur seu macerantur eadem humore simili: sed ferè calfacto cineribus calidis, vel sole, ut medicamento vires promptius, & valentius trahat: quanquam infusio imbecillius eas ad se alliciat, quam coctio: ob id diutius fit, & saepe leui coctione adsoluitur. Infusa item colantur: sine expressione quidem imbecilliora sunt, sed tenuiora, & incundiora: cum expressione autem valenti, contra.

10 **A**pozema adianti albi sanguinem à mistis ipsis putribus materiis purgat, clarumque reddit, ardoremque ipsius, ac bilis flauæ compescit. Adianti albi vnc. vnam & dimidiam: fumarie vnciam vnam: lupi salictarj, violarum siccarum ana drach. octo: pruna quadraginta: zizypha viginti: coque libris tribus aquæ igni lento ad duarum librarum consumptionem, tunc adde cassiæ fistulæ purgatæ vncias tres: tamar indorum vncias duas, mannæ vnciam vnam: rhabarbari boni drachmas tres: frica manibus, & cola. Datur mane. Interdum loco aquæ; coquuntur hæc in feri lactis caprini libris quatuor.

20 *Horum apozematum multa aluum subducunt, quadam leniendo, alia comprimendo, sunt etiam quæ attrahendo. Ob id autem quòd parum sunt iucunda, propter crassitiem, & nigrorem, quòdque parum diu, ut ad triduum, seruari possunt, præsertim aere calido, parari hæc desierunt. Coquuntur autem nunc frequenter sine cassia, & tamar Indis, & id genus alijs. Huius dari possunt vncia sex.*

30 **A**qua fructuum, sanguinis & bilis flauæ feruorem reprimat, sanguinem clarum facit, bilem clementer educit: pruna quadraginta, myxa, zizypha ana triginta, tamar Indorum vncias duas, cassiæ fistulæ vncias tres, mannæ vnciam vnam. Fiat ut diximus.

Proximum hoc superiori est ut materia sic viribus. Est tamen illud ob rhabarbarum, fumariam, adiantum paulo purgantius.

Decoctum fumarie sanguinem bile flaua, & adustis humoribus purgat, mundumque reddit: hepatis obstructio-

nem aperit, ac inde natum icterum sanat: recipit succi cichorii, intybi, lupi, buglosi ana uncias quatuor, succi fumarie vnciam vnam & dimidiam: quibus coctis & purgatis, adde myrobalanorum flauarum, & Indarum ana drachmas duas, passarum purgatarum tritarum vnciam vnam, tamar Indorum vncias tres. Fiat syrupus vt diximus.

Syrupus fumarie praedictus in vsu est huius loco, vt syrupus thymi, stachados, eupatorii, epithymi loco decocti eorum mox scribendi.

† Drachm.
quatuor
Mard.

DEcoctum thymi phlegmagogum, ob id senibus, & aliter pituitosis salubre, ventriculum firmat, coctionem iuuat, flatus à visceribus, & hypochondriis dissoluit: recipit thymi, cassuthæ, hyssopi ana vnciam vnam: passarum purgatarum drachmas † viginti: cepularum emblicarum ana vnciam vnam: turbith drachmas quatuor: stachados, polypodij ana drachmas quinque: eupatorii, absinthij, anisi, dauci ana drachm. tres: radicem apij, fœniculi ana drachmas septem: coque omnia in libris tribus aquæ ad librarum duarum consumptionem, cola: adde colato turbith, agarici ana drachmam vnam, zingiberis drachmam dimidiam, macerari noctem sine, postridie cola, & vtere. 10

DEcoctum myrobalanorum bilem vtranque, & pituitam purgans, recipit myrobalanorum flauarum, cepularum Indarum ana vnciam vnam, tamar Indorum vnciam vnam & dimidiam, fumarie drachmas octo, absinthij drachmas duas, pruna triginta, passarum purgatarum vnciam vnam, coque in libris tribus aquæ ad duarum librarum consumptionem, reliquæ libræ dimidio, vel circiter, adde cassiæ vncias duas, cum imbecillum voles medicamentum: cum autem valentius, cassiæ fistulæ vnc. vnam, turbith, agarici ana drach. dimidiam. Præstantius fiet, si cum aqua casei coquantur. 30

DEcoctum stachados confert pituitosis affectibus, vt febribus quotidianis, iuncturarum & neruorum dolori, & frigida intemperie: recipit stachados, organi ana drachmas quatuor. seminis apij, fœniculi, eupatorii ana drachmas tres, schœnanthi, hyssopi ana drachmas duas, passarum purgatarum drachmas octo, turbith albi arundinacei drachmas quatuor, coque & vtere. 08

Dē

DEcoctum eupatorij hepatis, & lienis obstructionem, & inde nascentes dolores, & febres compositas iuuat: recipit eupatorij, absinthij, asari. spicæ, adianti albi, † cyperi rhabarbari, fumariæ, † spinæ albæ * Aegyptiæ ana drachm. quatuor, cepularum Indarum ana drach. octo, passarum purgatarum vnciam vnam, coque & vtere.

† Alij Cy-
pri, id est,
storum ligu-
stri.

DEcoctum epithymi atram bilem vacuat, ob id affectibus melancholicis, vt cancro, elephātiāsi, & cæteris confert: recipit autem myrobalanorum Indarum, stæchados, epithymi, passarum purgatarum ana vnciam vnam, cepularum, fumariæ ana drachmas quatuor, folliculorum sennæ drachmas octo, polypodij drachmas sex, turbith drachmas quatuor, eupatorij drachmas quinque: omnia præter epithimum coquantur in aquæ casei libris tribus, ad duarum librarum consumptionem: tunc adde epithimum, & semel feruefac: cola, frica in eo ellebori nigri drach. vnam, agarici drach. dimidiā, salis Indi aureum vnum, vtere.

† Bedegar.
* Sucaba.

Vtile in morbo Hispano, & ab eo vlceribus & doloribus.

Infusum aquæ casei, bilem flauam clementer educendo, sanguinem purgat: recipit foliorum rosarum recentium completarum vnc. duas, rhabarbari boni aureum vnum & dimidium, spicæ drachmam vnam & dimidiam: rhabarbarum & rosæ parum terantur, & macerentur per noctem in feri lactis: præsertim caprini lib. duabus, cola, propina: penuria rosarum recentium fit interdum ex siccis.

Serum lactis per se sumptum, sanguinem reddit puriorem & frigidiorē, quod acrimonia sua subducat album: id multo efficacius præstat maceratis in ipso per noctem.

Etem rosæ, lupulo, fumaria, sumique tunc potest vere singularis tribus aut quatuor matutinis ab vncijs sex ad vncias octo. Si autem rhabarbarum simul infuderis, pondere sufficienti, vt ad drachmas duas aut tres cum pauca spica, vel schænantho actionem celerante semel sumpsisse sufficit. spicam ceu non necessariam, & ingratham tollit *Manardus.*

Infusum succi herbarum idem potens quod præcedens re-
cipit succorum intybi, lupi, buglosi, purgatorum ana vncias octo, in quibus macera corticum myrobalani flauæ vnciam vnã, rhabarbari boni drac. tres, tamar Indorũ vnciam vnã & dimidiam, casisæ fistulæ vncias tres: fiat vt suprã.

Infusum hieræ ventriculorum & caput purgat, proinde am-
borum doloribus etiam assiduis & hemicranis confert, ac febris antiquis: recipit hieræ & aloës ana drachm. quinque, macera decocto eupatorij prædicto ad libram vnã, in vase vitreo, in sola dies duodecim aut plures: da singulis matutinis 10
vnciam vnã, plus minus vt opus erit.

Infusum aliud hieræ purgans humorem crassum & melancholicum, ob id affectibus cerebri melancholicis salubre, recipit hieræ & aloës ana drach. quinque, macera lib. vna decocti epithymi antè descripti, vt vt priore.

Infusum tertium hieræ phlegmagogum, in aquæ decoctionis thymi libras duas.

*Pulus hieræ picræ Galeni intelligitur, cui aloën præter-
eã addit, qua ratione Galenus aloës interdum drachmas
centum, & centum ac viginti, singulorum aliorum drach- 20
mas sex addebat, vt valentior esset. Id infusum antiquatis
affectibus aliter atque aliter pro vario scopo factum est vt
lius, quam aqua balneorum naturalis potæ. Decoctum autẽ
commune Italis, & Lugdunensib. est ex partibus equali-
bus anisi, fœniculi passerum, glycyrrhizæ, myrorum, Zizy-
phorum enucleatorum, adianti albi, prunorum, hordei mun-
di, quo medicamenta purgantia leniendo, comprimendo,
attrahendo dissoluunt, præsertim cælo, & morbo frigido.
Calido autem vtroque, dissoluuntur potius decocto partium
equalium passerum, glycyrrhizæ, violarum, hordei, pruno 30
rum enucleatorum, seminum communium frigidorum pur-
gatorum, in aqua simplici. In affectibus verò capitis frigi-
dioribus priori decocto etiam stœchadẽ, vel maioranã, vel
nucẽ moschatã addimus: thoracis autem hyssopum, dactylos,
tragacanthum, vel adiantum augemus: ventriculi, cinna-
momum,*

momum, mentam, absinthium, mastichen: hepatis eupato-
 riū, absinthii: lienis, tamaricē, cappares, asplenū: renū, &
 vesica, radices quinq; vreticas, vel semina cōmunia frigi-
 da, si calidus est affectus: & in alys partibus similiter ea
 miscemus decocto, qua proprietate & particulari respectu
 eas iuuare sunt comprobata. Delectū tamen semper his,
 qua gustatu sunt gratiora. Loco horum decoctorum medi-
 camēta sepe cum festinandū est, dissoluuntur aquis d. stilla-
 tis fœniculi, maioranæ, chamæpityos, saluiæ, vini in frigi-
 10 dis cerebri & neruosarum partiū affectibus, aqua fœnicu-
 li, menthæ, absinthij, ventriculi, aqua absinthij, sumariæ, eu-
 patorij, hepatis, aqua cichory, intybi, et similiū in calidis he-
 patis affect. asplenij, tamaricis, capparum: lienis, aqua hys-
 sopi, prasiij, scabiosæ, verbenæ: thoracis, & pulmonis, aqua
 melissæ, boraginis, buglosi, rosarū cordis. Decoētū itē radicū
 quinq; vreticarū elignatarum, & cicerum rubrorum sac-
 charatum, aut mellitū, hepatis, lienis, renū, vesicæ obstru-
 ctiones potenter aperit, flatus dissipat, pituitam & humo-
 rem melancholicum incidit, & tenuat. Aqua hordei bilis
 20 acrimoniam obtundit, obstructa aperit, sudorem mouet, &
 vrinas, si calida bibatur: aluum lenit: sitim sedat, somnum
 conciliat, si frigida.

Diacassia recipit succorum violæ, betæ, mecurialis mal-
 uæ, muralis herbæ ana quartarium vnum, succi absinthij
 pontici vncias duas: coque cum mellis quantitate sufficienti
 ad iustam crassitiem, tunc adde medullæ cassiæ libram vnam.
 Utile catharticum pauperibus, etiam diuitum clysteribus
 percommodum. Ex succis autem componi malo quàm harum
 plantarum decocto.

30 *Diacassia triplex pro enematibus in Dispensario, sine au-
 tore certo.*